

ROYMAN6

/ [Πεμπτούσια· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=91855>]

Το επόμενο έτος, το 1816, η Βουλή έδωσε μια λύση στο πρόβλημα αυτό. Στην πραγματικότητα, υπήρχαν δύο λύσεις, αλλά κατ'επιλογή: είτε να πληρώσει το Πρωτάτο το χρέος του δικού του μετοχίου, είτε να επιτρέψει ο ηγεμόνας την πώληση 18 μαγαζιών στο Βουκουρέστι[1]. Η Μεγάλη Σύναξη επενέβη στις 25 Μαΐου 1816 και, μέ τα γράμματα της προς τον Πατριάρχη Κύριλλο ΣΤ΄, δηλώνει ότι δε συμφωνεί να πωληθούν τα εργαστήρια, το “Κόκκινο” χάνι, η πίμνιτσα (κάβα) και το σπίτι όπου κατοικεί ο γιατρός Μανωλάκης της μονής Κοτροτσανίου. Τα περιουσιακά αυτά στοιχεία περιήλθαν στη μονή, είτε από τις δωρεές του κτίτορα της, είτε από την παράνομη ανταλλαγή μετοχίων της μονής από τον πρώην ηγούμενου Βησσαρίωνα. Για τους λόγους αυτούς, όχι μόνον απαγορεύεται να πωληθούν σύμφωνα με τη δωρεά του κτίτορα, αλλά επιβάλλεται να επιστραφούν και στη μονή τα μετόχια της[2].

Επίσης, μαθαίνουμε από ένα γράμμα της Μεγάλης Σύναξης, της 15^{ης} Δεκεμβρίου 1816, προς τον ίδιο Πατριάρχη, ότι ο Βησσαρίων είχε πωλήσει παράνομα έναντι λίγων μετρητών και τεσσάρων εργαστηρίων, στον άρχοντα Μανούκη τη μωσία Μπολιάσκα που ανήκε στη μονή. Έγινε γνωστό ότι ο άρχοντας πρόκειται να πωλήσει τη μωσία αυτή. Ο λόγος για τον οποίο έστειλε η Κοινότητα αυτό το γράμμα ήταν να ζητά από τον Κύριλλο να επέμβει, ώστε να αποφευχθεί η πώληση της μωσίας αυτής, με την πρόθεση να τους επιστραφεί αυτό το κτήμα. Ιδιο γράμμα έστειλε η Κοινότητα και προς τον ηγεμόνα και προς τον επίτροπο Γρηγόριο Μπραγκοβεάνου, με την ίδια ημερομηνία[3].

Παράλληλα, στις 15 Δεκεμβρίου 1816, οι Αγιορείτες πατέρες έστειλαν γράμματα προς τα ίδια πρόσωπα για να ειδοποιήσουν ότι αρνούνται την πώληση της ακίνητης περιουσίας της μονής για την εξόφληση των χρεών της, όπως είχε αναφέρει και στο παλαιότερο γράμμα τους. Στο γράμμα προς τον Πατριάρχη, η Κοινότητα τον παρακαλεί να επέμβει στον ηγεμόνα και στον επίτροπο Γρηγόριο Μπραγκοβεάνου, για να αποφευχθεί η πώληση της ακίνητης περιουσίας της μονής, ενώ στο γράμμα της προς τον Ιωάννη Καρατζά δηλώνει ότι θα εξοφλήσει σύντομα τα χρέη[4].

Δεν ξέρουμε αν πουλήθηκε η ακίνητη περιουσία, αλλά ξέρουμε ότι πουλήθηκαν τα 18 μαγαζιά, που πρότεινε ο ηγεμόνας[5]. Παρ'όλα αυτά δεν εξοφλήθηκε το χρέος της μονής. Πιθανότατα να έλαβε υπόψη ο ηγεμόνας την υπόσχεση της Κοινότητας

για εξόφληση.

Εν τω μεταξύ, η κατάσταση της μονής αποκαταστάθηκε και τα κατάστιχα αποδεικνύουν το γεγονός αυτό[6]. Στην προόδο της μονής συνέβαλε και το γεγονός ότι, μετά από το 1821, αυτή έγινε ηγεμονική έδρα. Γι'αυτό, η μονή Κοτροτσανίου δεν έστελνε πια χρήματα τακτικά στο Άγιον Όρος, πράγμα που εξηγεί τα μεγάλα εισοδήματα της, μετά την ημερομηνία αυτή[7].

Αν και δεν έλαβε πια χρήματα από την Κοτροτσάνι, όπως και άλλοτε, το Πρωτάτο έλαβε όμως μια ιδιωτική δωρεά, κατά το 1809, από την αρχόντισσα Ελένη Μουρούζη. Πρόκειται για 500 γρόσια σε καθεμία μονή από τις πρώτες οκτώ και ανά 50 γρόσια σε καθεμία από τις υπόλοιπες 12. Συνολικώς 10.000 γρόσια ετησίως με την υποχρέωση των μοναχών να μνημονεύουν τη δωρήτρια[8]. Αυτή ήταν η τελευταία δωρεά προς την Κοινότητα του Αγίου Όρους.

Από ολόκληρη την ιστορία θα πρέπει να μείνει το γεγονός ότι οι Ρουμάνοι έσπευδαν, πάντα, να βοηθήσουν το Άγιον Όρος, με όρους που μοναδικό στόχο είχαν την αποτελεσματική προστασία των εθνικών περιουσιών. Δε μπορούν, σε καμία περίπτωση, να κατηγορηθούν για κακή διάθεση οι δωρητές αυτοί. Αντίθετα πρέπει να κατανοήσουμε πως το πανορθόδοξο πνεύμα τους υπήρξε πολύ ισχυρό. Αυτό το πνεύμα εξηγεί τις εξαιρετικές χειρονομίες που ανιδιοτελώς έκαναν.

[1] URECHIA, *Istoria*, X, A, σ. 292-3.

[2] ΓΑΣΠΑΡΗ, *Άρχείο Πρωτάτου...*, κωδ. 6, αρ. 28, σ. 141. Εννοείται πως εκείνα τα μετόχια, τα οποία ο Βησσαρίων παραχώρησε ως ενέχυρα (της Πιέτρας και του Φαγουρέι), τα έχασε λόγω ενός δανείου 100.000 γροσίων, πράγμα που, φυσικά, μπορούσε να οδηγήσει στην ακύρωση της αφιέρωσης της μονής (ΓΑΣΠΑΡΗ, *Άρχείο Πρωτάτου...*, αρ. 27).

[3] ΓΑΣΠΑΡΗ, *Άρχείο Πρωτάτου...*, κωδ. 6, αρ. 52-54, σ. 153-4. Φαίνεται πως ο Βησσαρίων είχε προξενήσει μια αρκετά μεγάλη ζημία.

[4] ΓΑΣΠΑΡΗ, *Άρχείο Πρωτάτου...*, κωδ. 6, αρ. 49-51, σ. 152-153.

[5] KAB, *Μονή Κοτροτσανίου*, concept grec. XCVIII/35; IONESCU, *Istoria Cotrocenilor...*, σ. 116, 143.

[6] ΓΑΣΠΑΡΗ, *Άρχείο Πρωτάτου*, σ. 143-144.

[7] Βλ. πιο πάνω την παραπ. 62. Από την άλλη μεριά, με αφετήρια το 1815, διορίστηκαν Ρουμάνοι ηγούμενοι: το 1819, η Μεγάλη Σύναξη διόρισε τον Χαρίτωνα Κουτλουμουσιανό, Ρουμάνο στην καταγωγή, ο οποίος αντικαταστάθηκε το 1822

από έναν άλλο Ρουμάνο, Προκόπιο (1822-1829 και 1833). Η σειρά κλείνει με το Μελέτιο Παντοκρατορινό ή Căscioreanu, επίσης Ρουμάνο (1840-1863) – ΓΑΣΠΑΡΗ, *Αρχείο Πρωτάτου...*, κωδ. 6, αρ. 57, σ. 155; αρ. 76, σ. 166; IONESCU, *Ist. Cotrocenilor...*, σ. 166.

[8] Βλ. το *Λαυριωτικό κώδικα*, Η 201, φ. 178-180 στον BODOGAE, *Ajutoarele...*, σ. 86; MOISESCU, *Contribuții...*, σ. 245-246.